

Szakemberhiány: aki keres, az se talál?

LVII. ÉVFOLYAM, 2017. 2. SZÁM

Hat vélemény
a versenyképességről

3, 8. oldal

OKSZ-állásfoglalás
a kiszivárgott javaslatokról

16. oldal

Öt forgatókönyv
az EU jövőjéről

18. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

Magyar cégvezetők: A szakemberhiány akadályozza a fejlődést 3

KÖRKÉRDÉS

Mi kell a versenyképességi fordulathoz? 8

Orbán Viktor: 2020 után el kell érni az 5 százalékos fölötti növekedési tartományt 9

Matolcsy György: Sikertől megtalálni az egyensúlyt és a növekedés optimális képletét 10

INTERJÚ

Verseny a szakképzett munkaerőért (Barkóczi István) 12

MGYOSZ-HÍREK

Új vállalati kötelezettség: a nem pénzügyi kimutatás 15

OKSZ: A kereskedelem újabb szabályozási javaslatát sértik a vásárlók érdekeit is 16

EURÓPAI UNIÓ

Öt forgatókönyv az Unió jövőjére 18

A Mario Monti vezette munkacsoport ajánlásai a költségvetés reformjára 19

KÖNYVJELZŐ

Elon Musk, a lehetetlen megvalósítója 23

**A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja**

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout: Horváth László Béla

Fotó: Vámos Judit

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Miklós László,
az MGYOSZ alelnöke

„Annak is nagy jelentősége van, hogy mitől függ egy vállalkozás sikere. A piaci teljesítménytől, vagy valami mástól?”

Innovációvezérelt gazdaság kell

A miniszterelnök bejelentette: versenyképességi fordulat kell ahhoz, hogy 2020 után 5 százalékos feletti növekedés legyen. Szép és ambiciózus ez a célkitűzés. A megvalósításhoz némi szerencse és néhány lényeges módosítás kell a gazdaságpolitikában.

Szerencse azért kell, mert egy kis nyitott gazdaság helyzete, mint amilyen hazánk is, nagymértékben függ a világgazdaság alakulásától. Különösen akkor, ha a gazdaságban egyes ágazatok súlya olyan jelentős, mint nálunk az autópár. A magyarországi autópár értékesítési lehetőségeit a világ más országainak gazdasági helyzete határozza meg. Jól mutatja a hazai gazdaság kitettségét és sérülékenységét a 2008-as válság hatása is, amikor 7%-kal esett vissza a GDP. Ez a helyzet azóta sem változott meg lényegesen és csak lassan és hosszú idő alatt lehet a gazdaság szerkezetét módosítani. De legyünk optimisták és bízzunk abban, hogy nem robban ki kereskedelmi háború az USA és Kína között és az Európai Unió is nagyobb sebességre tud kapcsolni.

A gazdaságpolitikában azokra a területekre kellene koncentrálni, ahol a különböző versenyképességi rangsorok is jelzik gyengeségeinket. Különösen ilyen az intézményi háttér, az innováció, a technológiai fejlettség, az oktatás, a szakképzés. Az intézményi háttérnél a kiszámítható kormányzati politikát és magatartást, a befektetői biztonság javítását és a bürokrácia csökkentését viszonylag gyorsan lehetne javítani. Talán úgy érzi a kormányzat, hogy ezen területek megítélése szubjektív és nem olyan lényeges, mint a makrogazdasági egyensúly, de a számok mégis azt mutatják, hogy a magánberuházási hajlandóság és a működő tőkebehozatal alacsony szintű. Nemcsak most, hanem néhány negyedév kivételével hosszú ideje. A beruházási dinamika szinte kizárólag az uniós források alakulásától függ. A beruházások különösen fontosak lennének a kkv-k körében a technikai-technológiai színvonal és a termelékenység növelése miatt is. Ha a jelentős bérnövekedést nem kíséri a termelékenység növekedése, az előbb-utóbb versenyképességi nehézségeket fog okozni.

Az öt százalékos feletti tartós növekedés feltétele, hogy innováció vezérelt legyen gazdaságunk és képesek legyünk a tudásigényes és magas hozzáadott értékű szektorokban az átlagnál is jobban növekedni. Az innovációs képesség részben kulturális kérdés és nehezebben változtatható, mint a kormányzati magatartás, de nem független a kormányzattól. Nem csak abban az értelemben, hogy az intézményi feltételek és kormányzati akciók is tudják segíteni az innovációképességet, hanem annak is nagy jelentősége van, hogy mitől függ egy vállalkozás sikere. A piaci teljesítménytől, vagy valami mástól? És végül nem lehet eleget hangsúlyozni az oktatás-képzés jelentőségét sem.

Tehát amíg a világgazdaságra semmilyen befolyásunk nincs, ahhoz csak alkalmazkodni tudunk, addig a versenyképességünk javítása csak rajtunk múlik.

MAGYAR CÉGVEZETŐK: A SZAKEMBERHIÁNY AKADÁLYOZZA A FEJLŐDÉST

A magyar vállalatvezetők 92%-a szerint a növekedés legnagyobb korlátja az évek óta egyre jelentősebb szakemberhiány – ez derült ki az immár hatodik alkalommal elkészült vezérigazgatói felmérésben. A PwC szakmai partnere ezúttal is az MGYOSZ volt.

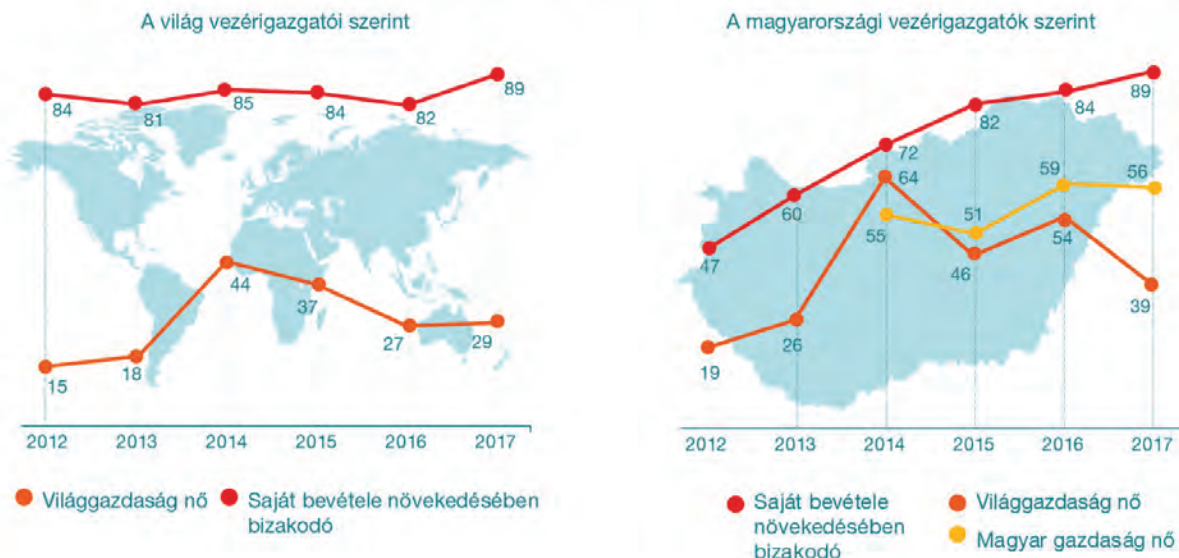

A megkérdezett vezérigazgatók 89 százaléka úgy véli, képesek lesznek növekedni a következő 12 hónapban. A globális és a magyar gazdaság növekedésével kapcsolatban viszont már kevésbé bizakodók a vezetők, 39%, illetve 56%-os arányban prognosztizálnak bővülést. **(1. ábra)**

„Hatodik alkalommal kerestük fel a vezérigazgatókat, hogy megismerjük véleményüket a növekedési terveikről, az azokat fenyegető tényezőkről, a tehetségek megtalálásáról és megtartásáról. Arra is kíváncsiak voltunk, a vállalatvezetők hogyan vélekednek az ember és a gép viszonyáról,

1. ábra

A GLOBÁLIS ÉS A MAGYAR GAZDASÁG, VALAMINT SAJÁT BEVÉTELEIK NÖVEKEDÉSÉBEN BIZAKODÓK ARÁNYA A KÖVETKEZŐ EGY ÉVRE

A FELMÉRÉS CÉLJA

A PwC Magyarországi Vezérigazgató Felmérése hatodik alkalommal készült el, amelynek alapját a PwC Globális Vezérigazgató Felmérés adja. A kutatás célja az volt, hogy a globális felméréssel párhuzamosan a magyar felső vezetők véleményéről, piaccal kapcsolatos várakozásairól és növekedési lehetőségeiről is átfogó képet kapjunk.

illetve a globalizáció pozitív és negatív hatásairól. Összességében azt láttuk, hogy az idei kutatásban a vezérigazgatók Magyarországon és világszerte nagyon hasonlóan vélekednek ezekről a kérdésekről. Bővíteni tervezik cégük létszámát, miközben megoldást kellene találniuk a szakemberhiányra és a túlszabályozottság okozta nehézségekre. Pozitívan értékelik a globalizációs folyamatokat, viszont annak is hangot adtak, hogy a globalizáció nem segítette a gazdagok és szegények közötti szakadék csökkentését” – mondta Nick Kós, a PwC Magyarország vezérigazgatója.

MERRE LÁTNAK NÖVEKEDÉSI POTENCIÁLT?

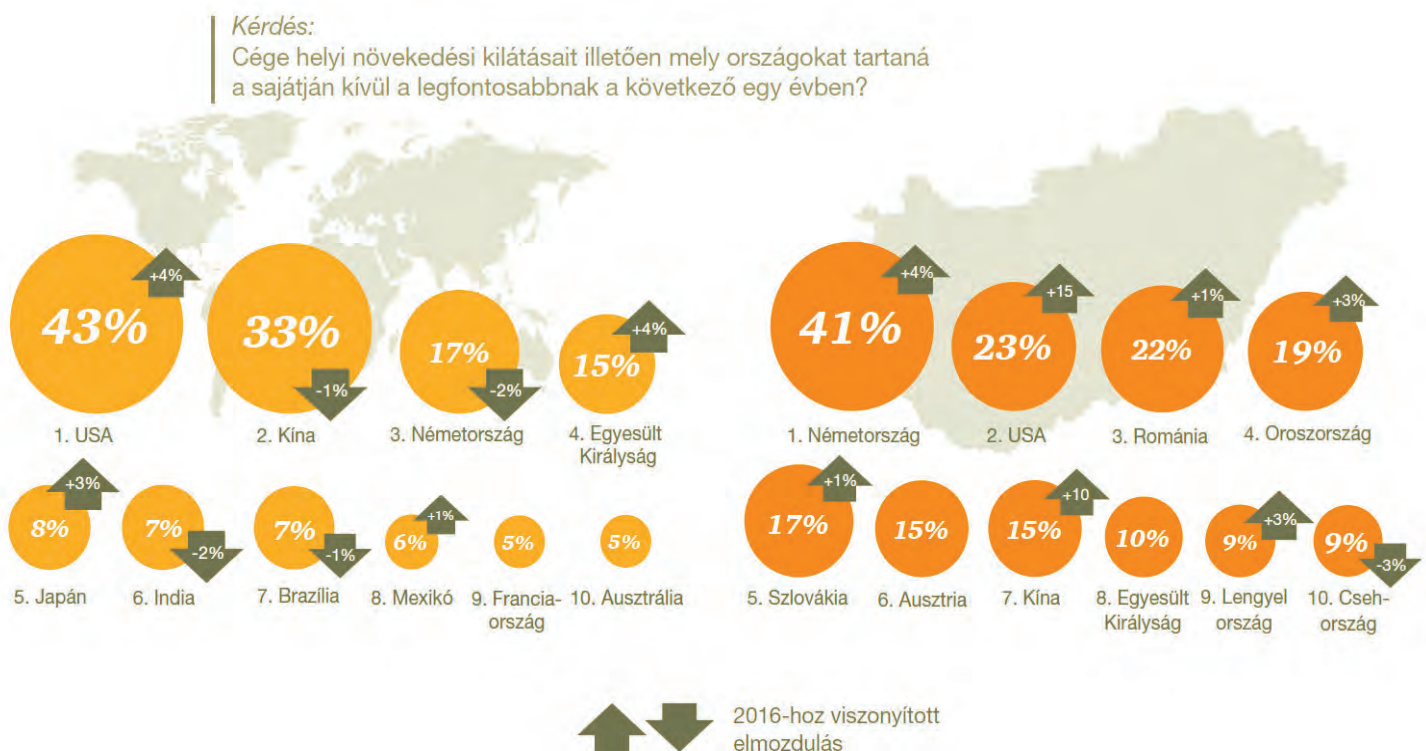
A legfontosabb külföldi piac továbbra is Németország a magyarországi cégvezetők számára, mindeközben számottevően nőtt az USA és Kína jelentősége az előző évhez képest (2. ábra). Az Egyesült Államok nemcsak a hazai „rangsorban” szerepel előkelő helyen, világszerte első helyre sorolták a döntéshozók. Tovább vizsgálva a magyarországi helyzetet: Németország (41%) és az USA (23%) után következik Románia (22%), mint jelentős növekedési célpont, majd Oroszország (19%) és Szlovákia (17%).

A felmérés során a vállalatvezetők arra is választ adtak, hogy mely területeken terveznek fejlesztéseket versenyképességük növelése érdekében. Magyarországon és világszerte is a folyamatos innováció és a humán erőforrás fejlesztése tűnik a jövő kulcsának, a digitális és technológiai képességek szintén fókuszba kerültek (3. ábra). A hazai válaszadók közül az innováció fontosságát leginkább a pénzügyi és az autópári vállalatok vezetői emelték ki, míg a humán erőforrás fejlesztésének jelentőségét a kiskereskedelem, illetve a technológiai és távközlési területen hangsúlyozták az átlagosnál nagyobb arányban.

MI AGGASZTJA A CÉGVEZETŐKET?

A szakemberhiány, amely gyakorlatilag már minden céget elért, minden eddiginél nagyobb mértékben aggasztja a vezérigazgatókat. A túlszabályozottság itthon és világszerte továbbra is nehézséget okoz az üzletmenetben (4. ábra). A szakemberhiány kezelésével ma már szinte minden szervezet foglalkozik, ahogy megfogalmazták azt az elvárást is, hogy a képzett és alkalmazkodó képes munkaerő rendelkezésre állása kormányzati prioritás keltsen, hogy legyen. Emellett a világon

2. ábra

3. ábra

Kérdés:
Mely területet kívánja leginkább fejleszteni az új lehetőségek kihasználása érdekében?

érthető, stabil és hatékony adórendszer iránti igény is hangsúlyosan jelent meg a felmérés során.

„A szakemberhiány égető probléma, kiváltképp annak tükrében, hogy a következő egy évben a munkavállalói létszám növekedése várható mind a hazai, mind a globális szinten vizsgált vállalatok több-

ségénél. Magyarországon a technológiai és távközlési területeken működő cégek, illetve a magántulajdonban lévő vállalkozások munkaerő-felvételi tervei a legambiciózusabbak. Csekély azon szervezetek száma, ahol létszámcsökkentést terveznek – világszerte 16%, míg Magyarországon 13% tervez csökkentést a megker-

4. ábra

AZOK ARÁNYA, AKIK AZ ADOTT TÉNYEZŐTŐL TARTANAK

MI KELL A VERSENYKÉPESSÉGI FORDULATHOZ?

„Végre kell hajtani egy versenyképességi fordulatot, és 2020 után az 5 százalék fölötti növekedési tartományt kell elérni” – ezt mondta Magyarország miniszterelnöke a gazdasági évindító konferencián. Körkérdésünkben arra voltunk kíváncsiak, hogy az MGYOSZ alelnökei, elnökségi tagjai szerint mi kell a sikeres versenyképességi fordulathoz?

GABLINI GÁBOR **KISZÁMÍTHATÓSÁG, BIZALOM** **NÉLKÜL NINCS VERSENYKÉPESSÉGI** **FORDULAT**

Hogy mi kell a versenyképességi fordulathoz? Mondjuk a jelenlegi európai uniós támogatási szint háromszorosa! De komolyra fordítva a szót: önvizsgálat, a jelenlegi valós helyzet elemzése, s utána egy valós, hosszú távú cselekvési program. Nem kell feltalálni a spanyolviaszt: független elemzések sora tárta fel már az elmúlt években azt, hogy mi is a probléma, de ezeket vagy nem olvassák, vagy nem akarják elfogadni a döntéshozó szinteken, vagy a látványpékség-szerű vállalkozások elhomályosítják a tisztánlátást. Ha egy gazdaságban nem a valódi teljesítmény az igazi érték, ha túlságosan lejt a pálya a vállalkozók egy szűk, leginkább a politikához közelálló csoportja felé, akkor nem lesz versenyképességi fordulat.

Az elemzésekben pontosan látszik, mi a legnagyobb baj: ez a kiszámíthatatlanság (például a visszamenőleges hatályú jogalkotás). S mivel a döntések nem kiszámíthatóak, nem következetesek, egy kkv nem mer kockáztatni, nem mer mindent beleadni a munkába, mert fél a jövőtől, meg attól, hátha van olyan szabályozó, amit még nem vett észre. Én például betiltanám a salátatörvényeket, amibe mindent el lehet dugni. Ilyen jogalkotásra nem

Gablini Gábor,
a Gablini Csoport tulajdonos-vezetője,
az MGYOSZ elnökségi tagja,
oktatási bizottságának vezetője

„Független elemzések sora tárta fel már az elmúlt években azt, hogy mi is a probléma, de ezeket vagy nem olvassák, vagy nem akarják elfogadni a döntéshozó szinteken, vagy a látványpékség-szerű vállalkozások elhomályosítják a tisztánlátást”

lehet felkészülni, ettől csak menekülni lehet, vagy legalábbis visszafogottan vállalkozni. Bizalom nélkül sincs versenyképességi fordulat. És mindehhez nem árt a transzparencia, az ellenőrizhető működés. Ezek csak az alapelemek, de nélkülözhetetlenek a versenyképességhez. S ha kiszámíthatóan, átláthatóan, ellenőrizhetően működik az irányítás, a bizalom is meglesz. Tehát létrejöhet a versenyképességhez szükséges légkör, közeg. De ez még mindig nem elég. Az alapokhoz tartozik a versenyképes tudás, amihez versenyképes iskolák kellene. Minden szinten, minden téren. S itt megint csak azt mondom, ennek kialakítására is vannak hasznosítható tapasztalatok, kutatások, elemzések. Előítéletek nélkül el kellene olvasni ezeket, a szakmai fórumokon valódi vitában kialakítani a követendő irányt. A kapkodás, a látszatsmegoldások nem visznek sehova. Mintha ezekből mostanában sok lenne, valódi helyzetértékelésből viszont kevés.

HORVÁTH MIKLÓS **AZOK AZ ORSZÁGOK NÖVEKEDNEK,** **AMELYEK KÜLFÖLDRŐL MUNKAERŐT** **TUDNAK BEVONNI**

A gazdasággal kapcsolatos közbeszédben néhány dolog már a helyére került, de úgy érzem, hogy további összefüggések tiszt-

tázására még szükség van. Az világos, hogy növekedéshez növekvő piacokra és növelhető kapacitásokra van szükség. Legyen az is világos, hogy a magyar gazdaság aránytalan duális szerkezete miatt a piacok döntő része nem a miénk, hanem azok a nálunk termelő multinacionális vállalatok kezében vannak, azaz a piacaink növelhetősége tőlük függ. A kapacitásnövelés esetében más a helyzet, Ebben az ügyben nyilvánvalóvá váltak a hazai humán kapacitások növelhetőségének erős korlátai. Rövid távon itt jelentős változásra nem is számíthatunk, általában véve az látható, hogy azok az országok növekednek, amelyek külföldről munkaerőt tudnak bevonni, ilyen például Lengyelország és az USA is. Marad tehát még egy lehetőség, amely a nem növelhető humán kapacitás esetében is a gazdaság növekedéséhez vezethet, ez a termelékenység növelése. Ezért helyesen, most ez került a gazdaságról szóló viták fókuszába.

Horváth Miklós,
a Magyar Külgazdasági
Szövetség elnöke,
az MGYOSZ elnökségi tagja

**„A termelékenységnövelés
nélküli béremelésnek van
egy veszélye:
ez a vállalkozás
versenyképességét
csökkenti, valamint piac-
és üzletvesztéshez vezethet”**

A hazai tapasztalatok azt mutatják, hogy a multinacionális vállalatok esetében a termelékenység az átlagos európai szintnek megfelelő, ugyanakkor a hazai vállalkozások esetében nem tudjuk ezt a színvonalat hozni. Ennek oka részben a beruházásaik technikai/technológia színvonalának alacsonyabb volta, részben pedig a munkaszervezés és a menedzsment-kultúra területén tapasztalható elmaradás. Ez utóbbi pedig azt jelenti, hogy pótlólagos beruházások nélkül is vannak tartalékok. A piaci gazdaságokban érvényes az, hogy a magasabb termelékenységű munkaerő ára is magasabb. Most a munkaerőhiány következtében a munkaerő ára amúgy is nő. Az ezen a területen folyó gazdaságpolitikai vita, illetve kormányzati intézkedések ebbe a tendenciába illenek, illetve ezt tovább erősítik. Ugyanakkor a termelékenységnövelés nélküli béremelésnek van egy veszélye: ez a vállalkozás versenyképességét csökkenti, valamint piac- és üzlet-

Orbán Viktor: 2020 után el kell érni az 5 százalék fölötti növekedési tartományt

Orbán Viktor az MKIK Budapesten rendezett gazdasági évnitóján kifejtette: „Azon a pályán kell maradni, ahol vagyunk”, 2017–2020 között meg kell védeni azt a lehetőséget, hogy a magyar gazdaság bővülése a 3-5 százalékos sávban legyen. Közben végre kell hajtani egy versenyképességi fordulatot, és 2020 után az 5 százalék fölötti növekedési tartományt kell elérni – hangoztatta a kormányfő.

Ehhez meg kell védeni „a felívelő pályát” a fenyegető veszélyektől, amelyek például az adórendszer és a munkahelyteremtő támogatásokat érik az Európai Unió részéről. Továbbá védekezni kell a külföldi befolyásolással és az illegális migrációval szemben, valamint meg kell harcolni az olcsó energiáért is. Az államadósság-kezelésről szólva kifejtette: önfinanszírozó rendszerre állt át az ország, visszafizettük az IMF–EU-kölcsönt, megnőtt a forintban kibocsátott állampapírok aránya, és csökkent a külföldiek kezében lévő állampapírarány. Jelezte ugyanakkor, vitában áll Varga Mihály nemzetgazdasági miniszterrel a devizában kibocsátandó állampapírok ügyében. A miniszterelnök ugyanis azon az állásponton van, hogy ha nem muszáj, ne bocsássonak ki devizában és külföldön állampapírt. A bankrendszerben jóval 50 százalék felett van a magyar tulajdoni arány; a kormány megvalósította a keleti nyitás politikáját; és tovább csökkentette az adókat – sorolta a miniszterelnök az

eredményeket. Utóbbival kapcsolatban ugyanakkor megjegyezte, hogy az alacsony adószint nem mindenkinek tetszik Nyugat-Európában, különösen Ausztriának nem. Világossá tette egyúttal: ha valahol korlátozzák a magyarok munkavállalási lehetőségét, akkor Magyarország szűkíti a diszkrimináló országból érkező tőkelehetőségeket.

Kiemelte továbbá az újraparosítást – rámutatva a magyar buszgyártás újjálesztésére vonatkozó kísérletre –, a mezőgazdaság megújítását, valamint a munkaalapú gazdaság megteremtését. Ezzel összefüggésben kritizálta a munkavégzés nélkül járó alapjuttatásra vonatkozó elképzeléseket. „Magyarországnak az etnikai viszonyai is bonyolultak, tehát ez nem egy olyan egyszerű kérdés”, de mind az ország adottságai, mind a munkaalapú versenyképesség logikájából tekintve „ez egy teljességgel elképzelhetetlen program” – mondta a kormányfő. Orbán Viktor arról is beszélt, hogy az ország „felértékeléséhez” meg kell őrizni az etnikai homogenitást, mert „a túl nagy keveredés bajjal jár”, ugyanígy fontos a kulturális egyszínűség, a kimagasló közbiztonság megtartása, ahogyan az is, hogy Magyarország egy „tisza, zöld ország”, vagyis nem sújtja ipari szennyezettség, a földet pedig megművelik. Idesorolta továbbá a teljes foglalkoztatottságot, hozzátéve: szerinte van jelentősége, hogy egy magyar szállodában a takarítónő is magyar.

KÖRKÉRDÉS

vesztéshez vezethet. Különösen veszélyes lehet ez a hazai beszállítói ipar esetében, amelynek a nemzetközi piacon kell megmértenie magát.

LAKATOS PÉTER A VERSENYKÉPESSÉGI FORDULAT A KÖZEPES FEJLETTSÉGŰ ORSZÁGOK CSAPDÁJÁBÓL VALÓ KITÖRÉST JELENTHETI

A miniszterelnök a versenyképességi fordulat szükségessége alatt tulajdonképpen azt a kihívást érti, hogy Magyarországnak – és legyünk azzal tisztában, hogy annyira nem különbözünk a többi visegrádi országtól, így azoknak is – meg kell ugrania azt a léceket, amit a közepes fejlettségű országok csapdájának szoktak nevezni.

Ha analitikusan próbáljuk a kérdést közelíteni, akkor megállapítható: a Világ-gazdasági Fórum Versenyképességi Indexének azon elemeiben kell jól teljesítenünk, amelyek a gazdaság sokoldalúságát, hálózatosodását, tudás- és innovációgazdagságát mérik. Ezen területek fejlesztése sokkal összetettebb és hosszabb távú intézkedéseket igényel, mint a fejlődő országok közötti versenyképesség, ami elsősorban az infrastruktúráról szól,

Lakatos Péter,
a Videoton
tulajdonos-vezérigazgatója,
az MGYOSZ alelnöke

**„Az MGYOSZ partner lesz
e folyamatban, s felajánlja
a segítségét az érdemi,
nyitott, informális
egyeztetésekre, ahol a valódi
vitáknak is tere van”**

vagy a közepesen fejlettek esetében a versenyképesség erősítése a jogrendszerrel, kereskedelmi szabadságról és hasonlókról.

Nálunk ennek a léceket a megugrása az oktatásról, ezen belül is elsősorban a felsőoktatás mennyiségéről és minőségéről, a nemzetközi munkamegosztásban való részvételről és az újdonságok kitalálásának képességéről szól. Amennyiben a miniszterelnök valóban versenyképességi fordulatot akar, az oktatással kapcsolatos kormányzati megközelítésen is változtatni kellene. A versenyképességi fordulathoz valódi, érdemi, a magyar cégeket is jellemző nemzetközi integrálódás szükséges. Ha a miniszterelnöknek ez a szándéka, akkor ezt csak üdvözölni lehet. Az MGYOSZ partner lesz e folyamatban, s felajánlja a segítségét az ezekről való érdemi, nyitott, informális egyeztetésekre, ahol a valódi vitáknak is tere van.

ROLEK FERENC FONTOS, HOGY A NÖVEKEDÉS A MUNKAERŐ-KÍNÁLAT OLDALÁRÓL MEGALAPOZOTT LEGYEN

A kérdésre nagyon nehéz válaszolni, mivel egy világpolitikailag és gazdaságilag bi-

Matolcsy György: Sikerült megtalálni az egyensúly és a növekedés optimális képletét

Matolcsy György, a jegybank elnöke a gazdasági évnytón felsorolta, mi szükséges a versenyképességi fordulathoz. A jegybank elnök szerint sikerült megtalálni az egyensúly és a növekedés optimális képletét, ám ahhoz, hogy a jelenlegi jó állapotot fenn tudjuk tartani, elengedhetetlen a versenyképességi fordulat. Jelenleg ugyanis a közepes fejlettségű csapdájában ragadtunk. Az ebből való kitöréshez fontos lépésekre van szükség:

- A személyi jövedelemadó további csökkentésére van szükség, mert az eddigi lépések is bizonyítottan beváltak. Munkahelyteremtésre, munkavállalásra és a tudástőke felhalmozására is ösztönöz az egykulcsos adó. Ha ugyanis többet lehet keresni, akkor a pénzt a tudás gyarapítására fordítja az ember, hogy még többet kereshessen.

- A közmunkarendszer megérett a folytatásra és a fejlesztésre is.
- Szükséges az állami intézmények létszám- és bérfelülvizsgálata.
- Nem lehet elfogadni azt sem, hogy ilyen lassú az építési engedélyek kiadása.
- Növelni kell a k+f kiadásokat.
- Elfogadhatatlanul magas a lakáscélú hitelek költsége, ezért Matolcsy szövetkezésre kéri fel a bankrendszert, melynek működése egyébként sem költséghatékony. Itt is fordulatra van szükség.
- A matematikai képzettségünk is elmarad az EU átlagától, ami érthetetlen és szomorú, ezért ezen változtatni kell.

zonytalan környezetben 2020 utánra vonatkozik. Az 5%-os növekedés első számú feltétele – ami nem rajtunk múlik –, hogy a világban tapasztalható feszültségek csökkenjenek, az együttműködés erősödjön és az Európai Unió, melynek országai a legfontosabb kereskedelmi partnereink, magára találjon.

Ami viszont rajtunk múlik: stabilizálni kell a gazdasági környezetet, a vállalkozások számára legalább 3-4 éves időszakra kiszámíthatóvá és vállalkozóbaráttá kell tenni a jogszabályi és működési környezetet.

Fontos, hogy a növekedés a munkaerő kínálat oldaláról megalapozott legyen. Ehhez elengedhetetlen a közmunkások jelentős hányadának és 100-200 ezer költségvetési szférában dolgozónak a versenyszférába való transzferálása és képzése. Emellett szükséges 40-50 ezer szakképzett, kulturálisan beilleszthető vendégmunkás alkalmazása.

Az oktatási/képzési rendszer megújítása, az egészségügy rendbetétele és a kutatás/fejlesztés és innováció felfuttatása egyaránt feltétele humán oldalról annak, hogy a munkaerő mennyisége mellett a minőség se legyen akadálya eme ambíciózus növekedési célnak.

SUHAJDA ATTILA A KKV-KNÁL VAN A GOND

Versenyképes gazdaság nélkül nincs tartós, fenntartható növekedés. Érthető hát, ha a miniszterelnök „versenyképességi fordulatot” szorgalmaz. Hogy mit kell ehhez tenni? Például elmélyülni a különböző nemzetközi és hazai elemzésekben, melyek rámutatnak a magyar versenyképéséget akadályozó tényezőkre. A World Economic Fórum globális versenyképességi listáján például Magyarország tavaly a 69. legversenyképesebb gazdaság volt a 138-ból. Egy évvel ezelőtt még 63. volt az ország, két éve még a 60. Folyamatosan csúszunk tehát hátrafelé. Nemzetközi versenyképességünk egyre rosszabb. Az elemzés szerint a legnagyobb problémát a szabályozási környezet bizonytalansága jelenti, meg a korrupció, az adók, a képzett munkaerő hiánya és a kormányzati bürokrácia alacsony hatékonysága. Egyébként a magyar innováció a 97., a felsőoktatás a 72., munkaerő-piaci hatékonyságunk a 80. lett e listán. Ezekkel kellene kezdeni valamit.

Rolek Ferenc,
a Budapest Bank
vezérigazgató-helyettese,
az MGYOSZ alelnöke

„Stabilizálni kell a gazdasági környezetet, a vállalkozások számára legalább 3-4 éves időszakra kiszámíthatóvá és vállalkozóbaráttá kell tenni a jogszabályi és működési környezetet.”

Suhajda Attila,
az MGYOSZ elnökségi tagja,
a Magyar Szolgáltatóipari és
Outsourcing Szövetség (HOA)
volt elnöke

„A versenyképességi fordulatért a kkv-k tehetnek a legtöbbet. Ha akarnak.”

De nézzük kicsit közelebről a témát. A GDP több mint 2/3-át főként külföldi nagyvállalatok termelik. A maradék a kkv-ké, amelyek viszont a munkavállalók 70%-át foglalkoztatják. A nagyoknál a képlet egyszerű: ha nem büntetik őket azért, mert hatékonyan és nyereségesen dolgoznak, akkor velük különösebben nincs gond. És ők sem a maguk ellenségei, tehát ha van olyan hazai beszállító, aki jobb és/vagy olcsóbb, mint külföldi versenytársai, akkor attól is fog vásárolni. A probléma tehát nem náluk van, hanem a kkv-knál. Nagyon kevés a nemzetközi szinten versenyképes, hazai innovációra, technológiára épített kkv ma Magyarországon.

Rengeteg oka van ennek. Például a tőkehiány, a nem megfelelő menedzsment, a stratégiai tervezés és a kockázatvállalás hiánya és még sorolhatnánk. A hazai cégek a „puha” pénzekre, azaz a pályázatokra hajtottak, amelyek megszerzése mögött nem volt üzleti stratégia, hanem inkább egy pályázatnak való megfelelési stratégia, hogy forráshoz jussanak. De ez legtöbbször nem tette őket hatékonyabbá. Egyik kereskedelmi bank igazgatója mesélte, hogy bement hozzá egy jó ismerőse, egy hazai kkv tulajdonosa, hogy hitelt kérjen cége számára. A benyújtott üzleti terv kockázatos volt, nem kaphatott hitelt. Erre a cégvezető azt válaszolta, hogy nem baj, viszont adjon tanácsot, miként tudja jól befektetni azt a néhány százmilliót, amit a cégből kivett magának. E példa sok mindent elmond a hazai helyzetről. Jóval kevesebben vannak azok a vállalkozók, akik a szó jó értelmében vállalkozni kívánnak és így teremteni értéket, jó munkahelyeket. A versenyképességi fordulatért a kkv-k tehetnek a legtöbbet. Ha akarnak. A Magyar Szolgáltató és Outsourcing Szövetséget 2005-ben alapítottam azt követően, hogy hosszabb időt az USA-ban dolgoztam. Ott láttam, milyen jó eszköz a versenyképesség javításában az üzleti bizalmon alapuló együttműködő vállalati kultúra. Ott egy cég legfőbb értéke a hitelessége, amelyet nem bíróság és törvények adnak, hanem a korrekt, etikus magatartás, melyet az üzleti közösség elismer. A hazai cégeknél lassan terjed az együttműködésen alapuló üzleti kultúra. Nincs bizalom egymás iránt. Ennek megváltoztatásában egy stabil, kiszámítható, versenybarát szabályozói környezet is sokat tudna segíteni.

VERSENY A SZAKKÉPZETT MUNKAERŐÉRT

Borsod–Abaúj–Zemplén megyében is a munkaerőhiány a legnagyobb gond – mondja Barkóczy István, az Észak-magyarországi Munkaadói és Gazdasági Közösség elnöke, az MGYOSZ elnökségi tagja, aki egyben egy több mint 25 éves cég tulajdonos-vezérigazgatója. Őt kérdeztük a kilátásokról, s az eddigi tapasztalatokról.

„A válság túléléséhez elég lendület volt a társaságokban, és előremenekülésként a fejlesztéseket, az innovációt választották, ez a hozzáállás mára meghálálta magát, így kedvezőek a kilátásaik.”

MGy: 2017-re több mint 3 százalékos növekedést jósolnak a magyar gazdaságnak, sőt, van, aki a 4 százalékot sem tartja kizártnak. Nem kis részben persze, az EU-forrásoknak köszönhetően, elindult a gazdasági növekedés. Érzékelhető ez az Észak-magyarországi régióban is?

Barkóczy István: A statisztikai adatok is alátámasztják, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megyében is megindult a növekedés. Ezt talán a foglalkoztatottak számának emelkedése példázza a legjobban. E szerint az elmúlt év első félévében a 4 főnél többet foglalkoztató megyei székhelyű vállalkozásoknál, létszámnagyságtól függetlenül a költségvetési intézményeknél, valamint a kijelölt nonprofit szervezeteknél 152 ezer fő állt alkalmazásban, 3 százalékkal több, mint az előző év azonos időszakában. A mérések szerint az alkalmazottak 52 százalékát foglalkoztató versenyszférát 1,5 százalékos létszámbővülés jellemezte. A legnagyobb foglalkoztató az ipar, ahol az alkalmazottak száma 4,8 százalékkal emelkedett, és nőtt az alkalmazásban állók száma a szolgáltató ágak többségében is. A vizsgált időszakban a fejlesztések 71 százaléka az iparba irányult, ezen belül a korszerűsítésekre

szánt összegek legnagyobb arányban a feldolgozóiparba kerültek. A járműgyártásban az import, a vegyi anyag és termékgyártásban a belföldi gép, berendezés és járműbeszerzések domináltak. Anyagműszaki összetétel szerint a fejlesztésekre fordított összeg 24 százalékát épület és egyéb építmény építésére, 48 százalékát importból, 27 százalékát belföldről származó gépek, berendezések, járművek beszerzésére, 1,4 százalékát egyéb célra fordították. Ennyit a statisztikáról. Ami az általam vezetett Észak-magyarországi Munkaadói és Gazdasági Közösség tagjait illeti, zömében 20-25 éves múlttal rendelkező vállalkozások adják a csapat gerincét. Ezek a cégek az elmúlt években – sok nehézség és buktatók közepette – megerősödtek, mára stabil szereplői a hazai és nemzetközi piacnak. A válság túléléséhez elég lendület volt a társaságokban, és előremenekülésként a fejlesztéseket, az innovációt választották, ez a hozzáállás mára meghálálta magát, így kedvezőek a kilátásaik.

Észak-Magyarország a rendszerváltás előtti években Magyarország egyik ipari centruma volt, ám az tradicionális iparágak visszaszorultak. Vannak he-

lyettük más húzóágazatok is? Vagy a rendszerváltás körüli, majd a 2008-as válság hatásait még nem sikerült teljes egészében eltüntetni?

Ahogy mondani szokták, mindkettőn dolgozunk. A tradicionális iparágak leépülése köztudottan „padlóra” küldte a megye gazdaságát. A 90-es évek ebből a szempontból depressziós időszaknak számítottak. De a nagy múltú iparágak – a gépipar, a kohászat – romjain megindult egy új fejlődés, amihez jó alapot adtak a kiválóan képzett műszaki szakemberek, akik továbbra is ebben a megyében képzelték el a jövőjüket. A helyi kkv-khoz jöttek aztán a multinacionális vállalatok: a teljesség igénye nélkül a Bosch, a Jabil Circuit, a Shinwa, a General Electric, a Sanmina, a Sicta, a

sággal versenyezni kell. Van olyan, a műanyag-feldolgozás területén működő tagvállalatunk, ahol éppen a munkaerő átcsábítása miatt – évek óta először – csökkent a foglalkoztatottak száma, és a cégvezető azt mondja: a helyzet kilátástalannak tűnik, de ha ezt sikerül megoldaniuk, gyakorlatilag nincs más akadálya a fejlődésüknek. A példák sorát még hosszan folytathatnám. Ez egy igen kemény probléma, ami a jövő szempontjából is sok nehézséget tartogat még.

S mi az, ami már előnyösen változott?

Az elmúlt időszakban a vállalkozások terheit csökkentették. A szociális hozzájárulási adó mértéke 27%-ról 22%-ra csökkent. Szintén kedvező változás egy mun-

„A munkaerőhiány igen kemény probléma, ami a jövő szempontjából is sok nehézséget tartogat még”

Takata. Vagyis a gépipar a megye egyik kiemelkedő ágazata lett, fontos terület a fémipar, az öntészet, és lehetőséget látok a járműipar növekedésére. Hagyományosan nagy a dominanciája a vegyiparnak. Nem véletlen, hogy a megyei Top 100-as listát – a hozzáadott érték és a nettó árbevétel alapján is – két vegyipari óriás, a MOL Petrolkémia Zrt. és a BorsodChem Zrt. vezeti.

Ön az Észak-magyarországi Munkaadói és Gazdasági Közösség elnöke is amellett, hogy egy több mint 25 éves vállalat tulajdonos-vezérigazgatója, tehát jól ismeri a gazdaságot, a helyi vállalatok gondjait is. Mi a legégetőbb gond a helyi vállalatok számára?

Egyértelműen a munkaerőhiány. Sokan azt hiszik, hogy nálunk, Borsod-Abaúj-Zemplénben ez nem lehet gond. Sajnos azonban a szakképzett munkaerőért való-

káltató számára, hogy a 25 év alatti és az 55 év feletti munkavállalóra adókedvezményt tud érvényesíteni, illetve a vidéki munkaerőből szabadabban válogathat, hiszen kedvező feltételekkel nyújthat lakhatási támogatást ezen dolgozóinak.

Ha önön múlna, mit változtatna meg a gazdasági szabályozásban?

Reméljük, hogy tovább csökken a vállalkozások adóterhe más adónemekben is. Örülök annak a hírnek is, hogy ezentúl a hivatalok komoly összegű büntetések helyett elsősorban felhívják a figyelmet és tanácsot adnak, mellyel lehetőség nyílik az esetlegesen félreértelmezett szabályok helyes alkalmazására.

A Fux Zrt. tavaly történetének legjobb árbevételét zárta 11.9 milliárddal, ami 3,3 milliárddal volt több, mint a 2015-ös

árbevétel. Mitől lett ennyire jó a múlt évük?

A jelentős növekedés többek között annak köszönhető, hogy nagy németországi tendereken sikeresen pályáztunk, illetve továbbra is stabil szereplői vagyunk az európai kábelpiacnak. A FUX Zrt. jelenleg Európa több mint 20 országába szállítja termékeit, de folyamatosan keressük az új piaci lehetőségeket, hogy megtartsuk, vagy túlszárnyaljuk, a tavalyi árbevételünket. Ennek érdekében az Egyesült Államokban működő CTC Globallal, valamint az új-zélandi Prysmian New Zealand kábelgyárral kezdődött közös együttműködés. Az amerikai társasággal egy új szabadvezeték gyártását indíthatja el a Fux, és Európában, Belgium mellett, másodikként kezdheti el szénszálas, nagyfeszültségű távvezeték gyártását. Az új-zélandi Wellingtonban lévő kábelgyárral a tervek szerint nagy térkitöltésű profilos alumínium

KSH adataira: Borsod-Abaúj-Zemplénben az ipari értékesítés 73 százaléka exportból származott 2016 első félévében. Ennek 33 százalékát a vegyi anyag, termék gyártása, 29 százalékát a járműgyártás, 20 százalékát a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása biztosította.

Ön Magyarország legnagyobb munkaadói szervezetének, az MGYOSZ-nak is elnökségi tagja. Milyennek ítéli e szervezet munkáját, kilátásait?

A gyáriparos szövetségbe tömörülő vállalatok gazdasági súlya jelentős, ezért a gazdaságpolitikának sokkal határozottabban kellene támaszkodnia erre a szövetségre. Éppen a gazdasági erőből következően a döntéshozóknak nagyobb mértékben kellene kikérni az MGYOSZ tagvállalatainak véleményét, meghallgatni a javaslatokat, és figyelembe venni a tör-

„A döntéshozóknak nagyobb mértékben kellene kikérni az MGYOSZ tagvállalatainak véleményét, meghallgatni a javaslatokat”

huzalból gyártott vezeték gyártásában működünk majd együtt.

Hogy látja, a térség más vállalatai is „felpörögtek”, vagy ez inkább csak egyedi, kiugró teljesítmény, nem lehet összefüggésbe hozni a régió teljesítményével?

Azt tapasztalom, hogy más vállalkozások is „felpörögtek”. Ennek mértéke persze különböző, cégenként változik, de a tendencia pozitívnak mondható.

Az export meghatározó a Fux Zrt. árbevételében. A térségre is jellemző a nagyfokú exportaktivitás?

Vannak ágazatok természetesen, amelyben igen. De hadd támaszkodjam ismét a

vényhozás során ezeket a megállapításokat.

Miben erősítene, miben változtatna?

Az előbb azt mondtam, a döntéshozóknak jobban oda kellene figyelniük az MGYOSZ véleményére. Amiért persze nekünk is mindent meg kell tenni, ezért mindenféleképpen erősíteném a szövetségen belül meglévő erőket. Jobban ki kellene használni a tagvállalatokban rejlő energiákat, és az ország ügyeit érintő kérdésekben véleményüket figyelembe venni. Úgy gondolom, hogy nekünk, az elnökség tagjainak gyakrabban kellene hallatni a hangunkat, megalapozott érveléssel ki kell állnunk a véleményünkért, és érvényesíteni kell érdekeinket a gazdaságpolitikai döntésekben.

ÚJ VÁLLALATI KÖTELEZETTSÉG: A NEM PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

A számviteli törvény 2016. júniusi módosítása előírja a „közérdeklődésre számot tartó” vállalatok nem pénzügyi és sokszínűséggel kapcsolatos beszámoló készítési kötelezettségét. Ezzel a jogalkotó a 2014/95/EK irányelvből fakadó jogharmonizációs irányelvnek tesz eleget. Az MGYOSZ egyik hat országot magába foglaló nemzetközi projektjének éppen az a témája, miként teremthető meg az egyes vállalatok társadalmi beszámolójának összehasonlíthatósága.

Bálint Adrienn,
az MGYOSZ munkaügyi
és szociális területért felelős
igazgatója

A számviteli törvény 95./C § pontja értelmében közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősülő vállalkozás, amelynek

- a) az üzleti évet megelőző két – egymást követő – üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladta az alábbi határértéket:
 - aa) a mérlegfőösszeg a 6000 millió forintot,
 - ab) az éves nettó árbevétel a 12 000 millió forintot,
 - ac) az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma a 250 főt, és
- b) az adott üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma meghaladja az 500 főt.

Az érintett vállalkozások üzleti jelentésükben ezentúl kötelesek a környezetvédelmi, a szociális és foglalkoztatási kérdésekre, az emberi jogok tiszteletben tartására, a korrupció elleni küzdelemre és a megvesztegetésre vonatkozó információkat tartalmazó nem pénzügyi kimutatást is közzétenni.

A törvény felsorolja, mit kell tartalmazni ennek az ún. nem pénzügyi kimutatásnak:

- a vállalkozás üzleti modelljének rövid leírását;
- a vállalkozásnak a környezetvédelemmel, a szociális és foglalkoztatási kérdésekkel, az emberi jogok tiszteletben tartásával, a korrupció elleni küzdelemmel és a megvesztegetéssel kapcsolatban követett politikáinak leírását, utalva az alkalmazott átvilágítási eljárásokra, továbbá ezek eredményeit; Amennyiben a vállalkozás nem rendelkezik ilyen politikával, ezt a hiányt indokolni a kell a jelentésben.
- a vállalkozás tevékenységével, különösen üzleti kapcsolataival, termékeivel vagy szolgáltatásaival összefüggésben a környezetvédelemmel, a szociális és foglalkoztatási kérdésekkel, az emberi jogok tiszteletben tartásával, a korrupció elleni küzdelemmel és a megvesztegetéssel kapcsolatos azon lényeges kockázatoknak az ismertetését, amelyek hátrányos hatásokkal járhatnak e területeken, tovább-

bá annak leírását, hogy a vállalkozás ezeket a kockázatokat hogyan kezeli;

- azon kulcsfontosságú, nem pénzügyi jellegű teljesítménymutatókat, amelyek lényegesek az adott üzleti tevékenység szempontjából.

Az MGYOSZ részt vesz egy 2016 decemberében elindított projektben, mely hat ország szociális partnereinek együttműködésében valósul meg. A projekt címe CENOFIA, célja pedig, hogy segítse az egyes vállalatok és ágazatok társadalmi (nem pénzügyi) beszámolójának összehasonlíthatóságát. A közös értelmezés kulcsa a nemzetközi együttműködés. A kétéves

projekt, melynek teljes címe: „CENOFIA – Tananyag az európai nem-pénzügyi elemzőknek” az Európai Unió Erasmus+ programjának a keretében valósul meg. A projekt partnerek 6 uniós tagország szociális partnerei (Németország, Olaszország, Spanyolország, Lettország, Litvánia és Magyarország), a projekt vezetője az Arbeit und Leben elnevezésű német szak szervezeti tanácsadó szervezet észak-rajna-westfáliai regionális központja.

Bálint Adrienn

az MGYOSZ munkaügyi és szociális területért felelős igazgatója

OKSZ: A kereskedelem újabb szabályozási javaslatai sértik a vásárlók érdekeit is

Az Országos Kereskedelmi Szövetség (az MGYOSZ tagszervezete) megítélése szerint olyan intézkedéscsomagot készítettek elő a kormány részére, mely fékezi a kereskedelem egészének a további fejlődését, a korszerű szervezési megoldások alkalmazását, ami súlyosan sérti a vásárlók érdekeit és egyes esetekben hátrányosan érinti az alkalmazottakat is.

Az eddig megismert javaslatok hatását az OKSZ a következőképpen látja:

- A **vasárnapi munkavégzés** szigorítása, a 100%-os vasárnapi pótlék és a két szabad hétvégének előírása elsősorban a vasárnap nyitva tartó kisvállalkozásokat hozza lehetetlen helyzetbe, sokuknak be kellene zárniuk a hét utolsó napján, amivel versenyhátrányba jutnának. A kkv-k a megemelt minimálbért is csak nagy nehézségek árán képesek kifizetni, újabb munkaerő- és bérterhet már nem tudnak vállalni. Erről a kérdésről célszerű lenne külön társadalmi vitát indítani, a munkavállalók képviselőivel közösen.
- A **parkolóhelyek utáni környezet-használati díj** tervezett mértéke ugyan nem ismert, de az előírt 20 milliárd forint költségvetési bevétel jelentős terhet vetít előre. Kérdés, hogy miért kizárólag a napi fogyasztási cikket forgalmazó áru-

házak és a bevásárlóközpontok lennének kötelezettek, több más, környezetet terhelő beruházással, vagy éppen parkolóhelyet kínáló létesítménnyel szemben. A napi fogyasztási cikket forgalmazó áruházakat korábban már kötelezték a parkolóhelyek számának emelésére, emellett pedig jelentős terhet ró rájuk az elektromos jármű töltőállomások kötelező telepítése is, ahol hosszú hónapokkal ezelőtt a terhek ésszerű arányosítását kérték a szakmai szervezetek.

- A **kötelező létszám előírása** ugyancsak súlyos pénzügyi terhet az eddig megismert információk alapján, ráadásul a munkaerőhiánnyal terhelt ágazatban lehetetlen egy ilyen arányú létszámnövelés. Nem ismert, milyen alapon épült a javaslat a 36 milliárd forint személyenkénti árbevételi követelményhez, mint ahogyan az sem derült ki, hogy pontosan mely, az üzletben munkát végző személy minősülne eladó-

EGYEZTETNI KELLENE

Kiemelten hangsúlyozza az OKSZ, hogy kész egyeztetéseket folytatni a Kormánnyal a kereskedelem legsúlyosabb problémájának, a munkaerőhiánynak az enyhítése, a hazai, mobilizálható munkaerő, a közmunkásoknak a valós munkaerőpiacra terelése érdekében, mely közös érdek, csakúgy, mint a valóban a fogyasztóvédelemnek a vásárlók érdekeit szolgáló erősítésében, például a hamis élelmiszerek kiszorításáról.

nak. Az előírt létszám feltöltését nem teljesítő kereskedők pénzbeli terhelése a környezethasználati díjhoz hasonló köztehernek minősülne.

A kötelező létszám előírása azzal a céllal, hogy a fogyasztó több információt kapjon, a gyakorlatban nem segítené a vásárlókat. A vásárlók tájékoztatása az adott termékről a gyártó kötelessége és felelőssége mindenütt a világon, az uniós követelmények is erre épülnek.

A termékkel kapcsolatos, a vásárlóknak szóló, a jogszabályokban előírt információt a gyártó köteles a csomagolásra, vagy a terméktől elválaszthatatlan címkére rányomtatni. A kereskedő feladata a megfelelő árukihelyezés és az árfeltüntetés, néhány egyedi esetben pedig az előírt tájékoztatást elhelyezni a polcon. Élelmiszerek esetén a vásárló a gyakorlatban a termék csomagolására írt gyártói információk elolvasásával tájékozik. Az eladók képtelenek is lennének a boltjukban árusított élelmiszer tetemes mennyiségű, minden egyes tulajdonságát fejben tartani, hiszen még egy kisebb boltban is számos cikkféleséget kínálnak, ezek ráadásul a termékfejlesztések következtében folyamatosan változnak.

Szigorú követelmény jelenleg, hogy a gyártónak a csomagoláson megadott információin túl más terméktájékoztatást a kereskedő nem is adhat a vásárlónak, hiszen a fogyasztó tájékoztatása óriási felelősséggel is jár. Szóbeli tájékoztatás nyomán később akár vita is kialakulhat, ezért a gyártók csomagoláson feltüntetett, olvasható tájékoztatási rendje a legbiztonságosabb minden piaci szereplő, így a vásárlók számára is.

A külföldi tulajdonban lévő élelmiszer áruházak a bolti dolgozóiknak már most is átlag feletti béreket fizetnek, az alkalmazottakat hivatalosan bejelentett módon foglalkoztatják, a közterheket megfizetik, a létszámot pedig az értékesítési rendszerükhöz igazítják, ugyanúgy, mint bármely más országban. Nyugtát, számlát minden vásárlónak adnak. Az elmúlt időszakban a fizikai dolgozók bérét kétszámjegyű ütemben emelték. A legjobban fizetett bolti alkalmazottak havi kereseti lehetősége – nyolc órára vetítve – több helyen is eléri, vagy meg is haladja a 300 ezer forintot, így a külföldi tulajdonban lévő élelmiszer áruházak anyagilag is megbecsülik az alkalmazottakat.

● A **reklámköltségeknek** az árbevételhez

mért 0,5%-os korlátozása súlyosan sérti a vásárlók érdekeit. Kérdés, egyáltalán miért és éppen ilyen arány mellett kellene tiltani ezt a lehetőséget. Egy ilyen intézkedés az éppen védeni kívánt fogyasztókat fosztaná meg a legelemibb tájékozási lehetőségektől. A vásárlók éppen a tudatos döntéshozatal érdekében igénylik a reklámot és különösen az áruházi újságokat. Számukra iránytű a reklám a boltok és az egyes élelmiszerek közötti választásban, annak érdekében, hogy a számukra legmegfelelőbb tudják kiválasztani.

● A **gyűjtőcsomagolás** tervezett megtiltása ellentmond a vásárlók érdekeinek. Az élelmiszerek kihelyezése a polcra a gyűjtőcsomagolásban világszerte elterjedt. Az alkalmazottak számára általában sokkal könnyebb munkavégzést jelent. Hatékonyan szolgálja a termékbiztonságot is. A vásárlók számára is előnyös, mivel a polcokra helyezett gyűjtőcsomagolás védi a terméket a sérüléstől, a feldőléstől, a lecsúszástól, a leeséstől. Számos esetben – nagyobb mennyiség vásárlása esetén – sokkal egyszerűbb a vásárlónak gyűjtőcsomagolásban leemelni a polcra és úgy szállítani haza a kiválasztott árucikket.

A tájékoztatás követelménye a gyűjtőcsomagolás polcra helyezésével semmit sem sérül, mivel a szükséges információk megszerzéséhez (elolvasásához) amúgy is le kell emelni a terméket.

Az OKSZ felmérése szerint a gyűjtőcsomagolás rendje balesetveszélyt nem jelent, sérülésről, balesetről az elmúlt években nincs tudomása. Érthetetlen, hogy – amennyiben valóban a balesetveszély elkerülése a módosítás egyik kiemelt célja – mi indokolja, hogy éppen a kisebb alapterületű, 400 m²-nél kisebb bruttó alapterülettel rendelkező, napi fogyasztási cikket értékesítő üzletekben lenne engedélyezett a gyűjtőcsomagban történő értékesítés.

● Az **online házhoz szállítás** esetében a kiszállítás egyidejűleg egy járművel több vásárló részére történik, így a környezet terhelése is csökken. A tervezett intézkedés kizárólag a napi cikket forgalmazó kereskedőkre vonatkozik, miközben az online kereskedelemnek ennek az árucsoportnak a részesedése a legkisebb.

● A fogyasztóvédelmi ellenőrzésért járó **felügyeleti díj** bevezetése további költség lenne, ami indokolatlan terhet róna ki az ágazatra.

HOL VANNAK A HATÁS-TANULMÁNYOK?

Az egyeztetésen az OKSZ kérte bemutatni azokat a hatástanulmányokat, melyek a tervezett intézkedések megalapozását szolgálták. A március 9-i Kormányinfón – minden bizonnyal az előzetes hatásvizsgálatok eredményeire támaszkodva – az hangzott el, hogy nem számolnak áremeléssel a változtatások nyomán, az OKSZ szerint viszont a tervezett intézkedések bevezetése következtében egyes termékek ára emelkedhet, ami a vásárlónak nyilván kedvezőtlen.

EURÓPAI UNIÓ: ÖT FORGATÓKÖNYV AZ UNIÓ JÖVŐJÉRE

Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság elnöke bemutatta az Európai Unió jövőjéről szóló úgynevezett Fehér Könyvet, amely öt lehetséges forgatókönyvet vázol fel a Brexit utáni integráció jövőbeli fejlődési irányáról.

JUNCKER: DÖNTENI KELL

Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság elnöke az EP-ben elmondta, nincs értelme az EU, illetve Brüsszel folyamatos szidalmazásának, ez egyfajta pótcselekvés, amely gyakran a tagállami hibák elkendőzésére szolgál. El kell dönteni, merre tart Európa, le kell folytatni ezeket a vitákat. Világossá kell tenni, mit tehet és mit nem tehet meg az unió az állampolgárok érdekében. Sikereket érhetünk el, de nem tudunk csodát tenni – mondta Juncker. „Nem szabad elhiteni az emberekkel, hogy lehozzuk a csillagokat, mikor csak egy teleszkópot tudunk a kezükbe adni” – hangsúlyozta.

„Ideje kidolgozni azt az európai jövőképet, amelyen együtt dolgozhatnak az Egyesült Királyság kilépése után bennmaradó tagállamok” – idézi az *MTI* Juncker szavait, aki szerint akármilyen sajnálatos is a britek távozása, az nem állíthatja meg Európai Unió „menetelését”.

Az Európai Parlament brüsszeli plenáris ülésén ismertetett dokumentumot vitaindítónak szánják az unió elődszervezeteit megalapító Római Szerződés 60. évfordulója alkalmából. Juncker reményei szerint a tagállamok vezetői még az év vége előtt eldönthetik, milyen fejlődési utat kívánnak követni 2025-ig.

A bennmaradó tagországok állam- és kormányfőinek március 25-i római csúcstalálkozója nem pusztán egy ünnepség lesz, ez lesz a 27 tagú Unió születésének pillanata is – hangoztatta a bizottság elnöke. „Ahogy új fejezet kezdődik történelmünkben, talán ideje új válaszokat keresnünk” – tette hozzá.

Mint a Fehér Könyvben írták, széles körű párbeszédet kell indítani az uniós állampolgárokkal, amelynek során minden véleményt meg kell hallgatni. „A kihívásokkal teli, egyre inkább multipolárisra váló világban az Európai Uniónak magának kell meghatároznia a szerepét” – hangsúlyozták.

Az **első** forgatókönyv a status quo megőrzéséről szól: az integráció egyes területeken szorosabbá válna, de a tagállamok megőriznék szuverenitásuk legfőbb ele-

meit. Az eredményközpontú reformprogram mellett megmaradna az Unió egysége, azonban bizonyos kérdésekben éles szembenállásokra lehetne számítani.

A **második** lehetőség értelmében az Európai Unió fokozatosan leszűkítené az integrációt az egységes belső piac területére, más kérdésekben, például a migráció vagy a biztonság és a védelem terén a jelenlegi uniós szintű helyett kétoldalú együttműködés alakulna ki a tagállamok között.

A **harmadik** opció lényegében a többséges Európa gondolatát vázolja fel, amelyben a belső piac közös elmélyítése mellett egyes tagállamok bizonyos területeken külön csapatot alkotva, önkéntes alapon szorosabban együttműködhetnek. A **negyedik** forgatókönyv értelmében a tagállamok mélyítenék az együttműködést egyes kérdésekben, például a kereskedelem, a migráció, az egységes külpolitika vagy a határvédelem terén, amelyekben gyorsabbá és hatékonyabbá válna a döntéshozatal, összességében azonban szűkítenék a közös fellépést területeit.

Az **ötödik** opció tulajdonképpen elmozdulást jelent a föderális Európa irányába, minden területen fokozná az integrációt, teljesen egységesítené a belső piacot.

Uniós források szerint Juncker a többséges Európa létrehozását pártolná, a bizottság elnöke ugyanakkor kifejtette, mielőtt szeptemberben nyilvánosan állást foglalna a kérdésben, szeretnék meghall-

gatni mindenki véleményét. A több sebességgel működő Európai Unió nem jelentené azt, hogy új „vasfüggöny” ereszkedik le a kontinens nyugati és keleti fele között – jelentette ki Jean-Claude Juncker Brüsszelben, az uniós tagállamok vezetőinek csúcstalálkozóját követően. Bizonyos országok szorosabb együttműködésére „egyes kollégáink úgy tekintenek, mintha egy új megosztó vonalat húznának, egyfajta vasfüggönyt a Nyugat és a Kelet között, de nem ez a szándék” – mondta sajtótájékoztatóján Juncker az értekezlet után. „Ez nem a kizárás módszere, hanem azok előrehaladásának a megszervezése, akik többet akarnak tenni” – tette hozzá. Mint ismert, a tagországok között vita van az európai projekt jövőjéről. Többek között Németország, Franciaország, Olaszország és Spanyolország is a többsebességű Európa gondolatát támogatja, a közép- és kelet-európai tagállamok – így Magyarország is – azonban ezt határozottan ellenzik. A többsebességű Európa gondolatát

Charles Michel belga és Xavier Bettel luxemburgi kormányfő is támogatásáról biztosította. Előbbi úgy fogalmazott, megérti és tiszteletben tartja, hogy néhány tagállam aggódik amiatt, hogy ez gyors szerződés módosítást fog eredményezni, de ő ezt nem pártolja. Hozzátette, nem az a cél, hogy első- és másodrendű országok jöjjenek létre, és azt is ellenzi, hogy csak nagyobb tagállamok egy csoportja döntsön a többiek nevében is. Francois Hollande francia államfő szerint arra kell megoldást találni, hogy tagállamok egy köre anélkül haladhasson gyorsabban az integrációban, hogy elveszne a szolidaritás és a kohézió az Európai Unió egészén belül. „Ez nem több sebességről vagy bárki kizárásáról szól” – szögezte le. Klaus Iohannis román elnök ugyanakkor azon véleményének adott hangot, hogy a több sebesség töréshez vezethet az EU-n belül. Mint mondta, a többsebességű Európa reális lehetőség, de nem szabad, hogy ez legyen a cél. **MTI**

ANGELA MERKEL: MÁR MA IS VAN TÖBB- SEBESSÉGES EURÓPA

„Az a mottónk, hogy egységesek vagyunk, de egységesek a sokszínűségben” – mondta Angela Merkel egy sajtótájékoztatóján, hozzátéve, hogy minden jelenlegi problémája ellenére az EU sikeres modell. Mint mondta, a többsebességű Európa bizonyos formában már ma is létezik, például az euróövezet vagy a belső határelőrzés nélküli schengeni övezet országainak tekintetében, ez azonban nem jelenti azt, hogy különböző „osztályok” lennének az uniós tagságban. Mint mondta, a „nyitottság szelleme” a legfontosabb ebben a kérdésben.

EU: a **Mario Monti** vezette munkacsoport ajánlásai a költségvetés reformjára

Sok, különböző szinten zajlik az Unió működésének felülvizsgálata. A Mario Monti volt olasz miniszterelnök által vezetett magas szintű munkacsoport az Unió saját forrásait, s költségvetését vizsgálta, s 2014-ben készítette el első értékelő jelentését. Idén januárban a többéves munka végeredményét, amely 9 pontban a költségvetési reformra is javaslatot tesz.

A saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport annak vizsgálatára jött létre, hogy az uniós költségvetés bevételi oldala hogyan tehető egyszerűbbé, átláthatóbbá, tisztességebbé és demokratikusan elszámoltathatóbbá. Erre azért is szükség van, mert a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó közzelgő tárgyalások kritikus közegben kerülnek sorra: korábban nem tapasztalt szkepticizmus az EU-t illetően (és most először az egyik tagállam kilépése); az EU legfontosabb cselekvési területei és az uniós polgárok elvárásai közötti szakadék szé-

lesedése; olyan új területeken kellene cselekednie, amelyek eddig nem képeztek uniós prioritást.

Miközben e kihívások többsége elsősorban az uniós költségvetés kiadási oldalát érinti, vagy olyan területeket, amelyek a kiadási programok helyett inkább szabályozással kezelhetők, az EU finanszírozási módjának hosszú távú elhanyagolása arra is magyarázatot ad, hogy napjainkban miért annyira nehéz az EU álló kihívások kezelése. Megbízatásának megfelelően a saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport az alábbi ajánlásokat tette

Mario Monti

1

az Európai Parlamentnek, az Európai Unió Tanácsának és az Európai Bizottságnak.

1) A bevételi oldalon az uniós költségvetés reformjára van szükség. Ezt napjaink új prioritásainak kezelése céljából a kiadási oldal reformjával együtt kell végrehajtani.

Az uniós költségvetés hatékonysága az uniós prioritások kezelésétől, valamint a polgárok előtt álló – gazdasági, biztonsággal kapcsolatos, geopolitikai, társadalmi vagy kulturális – kihívások megválaszolásához történő segítségnyújtásra való képességtől – és annak közfelfogásától – függ.

Ezt az erőfeszítést nem segíti a finanszírozás jelenlegi rendszere, amely fokozatosan olyan nemzeti hozzájárulások rendszerévé vált, amelyben az uniós költségvetésre a „nettó befizetők” és a „nettó kedvezményezettek” közötti zéró összegű játszmaaként tekintenek. Ezen felül egy ilyen rendszer a kifizetések és a kötelezettségvállalások tarthatatlan arányát hozhatja létre, amelyet szorosan nyomon kell követni.

Az új források megreformált rendszerének hozzá kell járulnia a szakpolitikai célkitűzések eléréséhez, és eközben az uniós költségvetés megfelelő finanszírozásával kapcsolatos feladatát is teljesítenie kell, és meg kell könnyítenie a költségvetés elfogadását. Az uniós polgárok olyan költségvetést érdemelnek, amely közvetlenül megfelel ezeknek a kihívásoknak minden olyan esetben, amikor uniós szintű cselekvésre van szükség.

2) A reformot a következő alapelveknek kell vezérelniük:

• **Európai hozzáadott érték:** Olyan időszakban, amikor az állami források szűkösek, azonban a finanszírozási igények növekednek, az uniós költségvetésnek a legmagasabb szintű „európai hozzáadott értéket” adó területekre vagy olyan európai közjavakra kell összpontosítania, amelyeknél az uniós szintű cselekvés nem pusztán releváns, hanem nélkülözhetetlen is, vagy ahol a nemzeti finanszírozási lehetőségek nem elegendőek európai céljaink eléréséhez. A Bizottságnak konkrét példákra keresztül kell bemutatnia, hogy valamely központi költségvetés célzott és szelektív felhasználása méretgazdaságossághoz, hatékonyságjavuláshoz vezethet, és jobban kezeli a külső problémákat.

• **Szubszidiaritás:** Az EU saját forrásai összetételének megváltoztatása során tiszteletben kell tartani a nemzeti hatóságok ezzel kapcsolatos hatásköreit; a kiadási oldalon minden egyes reform keretében el kell végezni egy szubszidiaritási tesztet annak meghatározása érdekében, hogy a kiadás mely szinten vállalható a leghatékonyabban: szubnacionális, nemzeti vagy európai szinten.

• **Költségvetési semlegesség:** A költségvetés méretét elsődlegesen a saját források felső határa, másodlagosan pedig a többéves pénzügyi keret határozza meg a kiadási oldalon. Az uniós finanszírozás struktúrája nem befolyásolja az uniós költségvetés volumenét. Következésképpen az új saját források vagy egyéb bevételtípusok bevezetése – egyéb tényezők változtatolansága mellett – a GNI-alapú hozzájárulások csökkenéséhez vezet, és ezáltal a nemzeti költségvetések és a nemzeti adópolitika számára némi mozgásteret hozhat létre.

• **Általános adóteher:** Az új saját források nem irányulnak az uniós adófizetők adóterhének növelésére. Épp ellenkezőleg, a nemzeti hozzájárulások csökkentése a külső határok biztosításához vagy a védelemhez hasonló, magasabb hozzáadott értéket hordozó szakpolitikáknak jobban megfelelő uniós kiadással együtt hatékonyabb európai kormányzás megvalósítására is irányul és a tagállami költségvetésekben megtakarításokat eredményezhet.

• **Szinergiák:** Tekintettel az uniós költségvetéssel kapcsolatos korlátokra és általában véve a közkiadásokra nehezedő nyomásra, az európai célkitűzések többségének megvalósítására az európai és nemzeti szintek közötti komplementaritással kell törekedni. Nagyobb figyelmet kell fordítani a szinergiákra az uniós költségvetés és a nemzeti finanszírozás között olyan területeken, amelyek magas szintű európai hozzáadott értéket képviselnek, vagy amelyekben a nemzeti finanszírozási lehetőségek nem kellő mértékűek az európai közjó eléréséhez. Ez a megközelítés alapvető fontosságú az EU és általában véve a közkiadás legitimitációjának helyreállítása szempontjából.

• **A költségvetés egységessége:** Az uniós költségvetés egységességét meg kell indokolni és fenn kell tartani, és a „kapcsolódó” költségvetéseket indokolt esetekre kell korlátozni, és azokat megfelelő parlamenti vizsgálat tárgyává kell tenni.

• Az uniós költségvetésnek és finanszí-

2

rozásának a **polgárok számára átláthatóbbnak és értelmezhetőbbnek** kell lennie annak érdekében, hogy az EU-val kapcsolatban ne csak a költségek, hanem a hasznok is láthatóvá váljanak. Ez fokozná az uniós költségvetés általános elszámoltathatóságát.

- A saját források nem pusztán az uniós költségvetés kellő mértékű, stabil és tisztességes finanszírozására használhatók. Azoknak az **uniós szakpolitikákat is támogatniuk** kell az uniós hatáskörbe tartozó kulcsfontosságú területeken: az egységes piac, a környezetvédelem és az éghajlatváltozással szembeni fellépés, valamint az energiaunió megerősítése és az egységes piaci adóztatási sokféleség csökkentése.

3) A jelenlegi rendszer néhány eleme jól működik, egyszerű, méltányos, hatékony és megőrzendő:

- Az uniós költségvetés egyensúlyának alapelve, amely fontos a költségvetési fegyelem biztosítása szempontjából, valamint a saját források felső határa és a többéves pénzügyi keret.
- Hagyományos saját források (vámok), amelyek a valódi uniós bevétel referenciáértékeként szolgálnak, és amelyek beszedési eljárása megfelelő.
- GNI-alapú saját forrás, ha azt kiegyenlítő és ténylegesen fennmaradó forrásként alkalmazzák.

4) Az új saját forrásokkal kapcsolatos legmegfelelőbb választási lehetőségek

A saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport arra a megállapításra jutott, hogy a saját források rendszerének átfogó és életképes reformját a termelési, fogyasztási és környezetvédelmi szakpolitikákból származó új források kombinációjára lehetne alapítani. Az uniós célkitűzésekkel és hozzáadott értékkel való kapcsolat létrehozására irányuló legjobb választási lehetőségek a következőkre vonatkoznak:

a) Az egységes piac és az adóztatási koordináció: A (jelenlegit felváltó) megreformált héa-n (hozzáadott érték-adó) alapuló saját forrás, a társasági adón alapuló saját forrás, a pénzügyi tranzakciós adó, illetve egyéb pénzügyi tevékenységeket terhelő adó azzal az előnnyel járna, hogy javítaná az egységes piac működését. Ezen felül különösen a megreformált héa és az uniós társasági adó tisztességebb adóztatást segítenének elő, és hozzájárul-

nának az adócsalás és adóelkerülés elleni küzdelemhez – tekintettel arra, hogy a héa az egyetlen olyan adó, amelyet már szabályoz az uniós jog.

b) Az energiaunió/környezetvédelmi/éghajlatváltozási/közlekedési szakpolitikák: a szén-dioxid-adó, az európai kibocsátáskezelési rendszerből származó bevételek bevonása, a villamosenergia-adó, az üzemanyagot terhelő adó (fosszilis tüzelőanyagokat terhelő adók/jövedéki adó) vagy a harmadik országokban gyártott és importált magas kibocsátású termékek közvetett adóztatása.

Az új többéves pénzügyi keretben új saját források vezethetők be. Ezeket fokozatosan vagy bizonyos, az adóalap kellő összehangolásához vagy az új rendszerre való méltányos átálláshoz hasonló előfeltételek mellett lehetne bevezetni.

5) Az uniós szakpolitikákhoz kapcsolódó más lehetséges bevételek vizsgálata.

A saját forrásoktól eltérő bevételekből is finanszírozható a költségvetés, és ezeket fel kell deríteni. Például az árverésből származó bevételek vagy a határellenőrzéshez, az egységes digitális piachoz, a környezetvédelemhez vagy energiahatékonysághoz (a gépkocsikat terhelő többletkibocsátási díjakhoz) hasonló uniós szakpolitikákból származó vagy az uniós hatáskörökből eredő egyéb bevétel főszabály szerint az uniós költségvetést gyarapítja az Európai Parlament és a Tanács felügyelete mellett. Mivel e bevételek közvetlenül kapcsolódnak az uniós szakpolitikákhoz, láthatóak és egyszerűek. Azok felhasználásáról esetenként kell döntenie. Ezek az általános költségvetés finanszírozására vagy egyszerűen a nemzeti hozzájárulások csökkentésére, illetve a kiadási oldalon tartalék képzésére is használhatók, illetve egy meghatározott célra különíthetők el.

6) A „költségek”, „hasznok” és „nettó egyensúlyok” átfogóbb és pontosabb fogalmának célja

Az uniós költségvetés jelenlegi, zéróösszegű játszma-ként való felfogása nem tükrözi az uniós szakpolitikák európai hozzáadott értékkel kapcsolatos dimenzióját, és inkább a tagállamok előre meghatározott kiadásait részesíti előnyben a belső és külső biztonsághoz, az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez, a kutatáshoz és a védelemhez hasonló, egyértelmű európai hozzáadott értékkel rendelkező jelenlegi vagy

3

4

5

6

7

jövőbeni uniós szakpolitikák hátrányára. Természetesen ez nem veszi figyelembe a legnagyobb egységes piacon való részvételhez vagy a világkereskedelem és az éghajlatváltozásról szóló tárgyalások terén jelentős szereplőhöz való tartozáshoz hasonló, egyébként nem is mérhető hasznokat. A munkacsoport e probléma kezelésére két módszert ajánl. Az *első módszer* olyan alternatív bevételi források bevezetésére vonatkozik, amelyeket nemzeti hozzájárulás helyett inkább az európai dimenzióhoz közvetlenül kapcsolódó forrásoknak tekintenek. A *második módszer* az Egyesült Királyságot megillető visszatérítés meghatározása céljából bevezetett nettó egyensúlyok jelenlegi módszertanának kritikus vizsgálatára vonatkozik, és a nettó egyensúlyok jelenlegi meghatározásán felül olyan további mutatókat és eszközöket hoz létre, amelyek lehetővé teszik az uniós költségvetési beavatkozások költségeinek és hasznának átfogóbb értékelését. Ennek a módszertannak és/vagy a további mutatóknak tükrözniük kell az uniós kiadás kollektív hasznát, valamint a tagállamokat érintő költségeit és hasznát.

8

7) Korrekciók és visszatérítések

Az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése az Egyesült Királyságra vonatkozó korrekciós mechanizmus és az ahhoz kapcsolódó „visszatérítésre adott visszatérítések” megszüntetéséhez vezet. Ez azonban a jelenlegi statisztikai héa-alapú saját források mögött meghúzódó elgondolást nagyrészt feleslegessé teszi. Általánosabban, a bevételi oldalon mindenfajta korrekciós mechanizmust meg kell szüntetni. A saját források közötti egyensúlynak olyanak kell lennie, amely lehetővé teszi a korrekciós mechanizmus alkalmazásának elkerülését. Amennyiben egy vagy több saját forrás valamely tagállamra túlzott terhet ró, az egy időtartamában és összegében korlátozott és lehetőség szerint általános összegben meghatározott, speciális kompenzáció révén enyhíthető. Ez a megközelítés a saját források rendszerét egyszerűbbé és tisztességebbé tenné.

9

8) Az európai szemeszter keretében az uniós és nemzeti költségvetések vertikális koherenciájának felülvizsgálata.

A munkacsoport javasolja az uniós költségvetés és az átfogó adópolitikai irányítási keret közötti kapcsolat megerősítését szinergiák létrehozása és lehető-

ség szerint az adóterhek minimálisra csökkentése érdekében. A *kiadási oldalon* az uniós és a nemzeti költségvetési kiadások koherenciája bármely reform esetén kulcsfontosságú kérdésnek minősülne, figyelemmel egy sor alapelvre – a kiadás megfelelő (uniós vagy nemzeti) szinten történő megvalósításának szükségességére, az uniós és a nemzeti költségvetések számára is közös célkitűzések azonosítására és az államháztartás minőségére (növekedést támogató kiadások). A *bevételi oldalon* hatékonyabb információs csatornákat kell létrehozni a nemzeti költségvetési eljárásokkal, az európai költségvetési eljárással és az európai szemeszterrel kapcsolatban annak érdekében, hogy az uniós költségvetés nemzeti hozzájárulásai világosan értelmezhetők és előreláthatók legyenek, és hogy jobban igazodjanak a közös célkitűzésekhez.

9) Bizonyos mértékű differenciálás lehetővé tétele

A bevételek egységessége és univerzalitása költségvetési alapelveinek továbbra is minden reformtörekvés „kiindulópontjának” kell maradniuk és nem veszélyeztethetők. A bevételi oldalon az integráció, a differenciálás kizárólag abban az esetben működhet, ha egyes tagállamok az EU bizonyos területein tovább kívánnak lépni, jelesen:

- az euróövezet további fejlesztése céljából. Az ilyen bevételi forrásoknak meghatározott kiadási tételekre történő előirányzását ebben a kontextusban szintén könnyebben meg lehetne indokolni. A munkacsoport által megvizsgált egyes lehetséges saját források – mint például a pénzügyi tranzakciós adó, a bankszektorból származó lehetséges befizetések vagy az Európai Központi Bank általi pénzkibocsátásból származó jövedelmek – megfelelőek lehetnének az euró övezetben.
- az élenjárók koalíciója esetén (a védelemhez hasonló új szakpolitikák terén) szakpolitikák megerősített együttműködés keretében történő megvalósítása céljából. A saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport véleménye szerint ezek az ajánlások összeegyeztethetők a jelenlegi európai szerződésekkel és végrehajthatók a következő többéves pénzügyi keretben. A saját forrásokról szóló határozat megváltoztatásához az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően a tagállamok egyhangú megállapodása és a nemzeti eljárásoknak megfelelő ratifikáció szükséges.

ELON MUSK, A LEHETETLEN MEGVALÓSÍTÓJA

„Sikeresen visszatért a Földre a Space X Dragon típusú teherszállító űrhajója a Nemzetközi Űrállomásról, sőt, egy tonna rakományt is hozott magával – közölte az űrkutatási magánvállalat és a NASA.” (HVG.hu, 2016. aug. 26.) Idén, némi kudarcok után már újabb hasonló sikert is arattak. S ez csak egy Elon Musk világra szóló sikerei közül.

Innováció-alapú cégei több kiemelkedően fontos területen is a csúcstechnológiák fejlesztésének élvonalában vannak. Az űrkutatás mellett ilyen a hipersebességű vasút, a Tesla elektromos autói és akkumulátorai, utóbbiak, az autók mellett, napelemes rendszerekhez háztartások zöldenergia-ellátására, és a legújabb fejlesztés szerint ipari felhasználásra is. S a Musk-cégbirodalomnak minden bizonnyal lesz még több nagy fejlesztése.

Akárcsak korunk legnagyobb, modern technológiák fejlesztésére alapozott cégbirodalmak kapitányai, úgy Musk is a saját erejéből, vállalkozó képességével hozta létre cégeit, s ma ő fessegeti velük legmerészebben a lehetőségek határait.

E könyve forrásairól Vance így beszél: „Abban a két évtizedben, amelyben Musk vállalatokat hívott életre, tömegével hagyott maga mögött csodálókat és csalódottakat. Munkám során egész sor ilyen ember osztotta meg velem, milyenek látták Muskot, és sokan számoltak be kegyetlen részletekről is mind személyével, mind pedig üzletvitelével kapcsolatban.” És „ekkoriban a Muskkal elköltött vacsorák és a Musklandbe tett látogatások a legkülönfélébb igazságokat hozták felszínre róla.” Muskról: „A szoftverek, az elektronika, a legmodernebb anyagok és a számítástechnikai teljesítmény harmonikus egyesítése Musk lényeges adottsága. Láthatjuk, ahogy a képességeit kihasználva kövezi ki az elképesztő gépek és a tudományos-fantasztikus álmok valóra válásának korába vezető utat.”

ASHLEE VANCE

Elon Musk

Tesla, SpaceX
és a fantasztikus jövő
feltalálása

HVG Könyvek, 2015

„Üzemekből, ipari hatalmaktól és több tízezer munkásból álló birodalma menekülésre készítette a konkurenciát, és Muskot a világ egyik leggazdagabb emberévé tette, akinek magánvagyonának megközelíti a 10 milliárd dollárt.” A könyvből ugyanakkor megtudjuk: volt, hogy kétségbeesett erőfeszítéssel kellett visszahoznia cégeit a csőd széléről, de ebben is győzött.

„Musk olyasmit alakított ki, ami a Szilícium-völgy legtöbb vállalkozójának nem sikerült: értelmes világlátást. Megszállott zseniként halad a valaha kitervelt legnagyobb szabású felfedezőúton. Kevésbé emlékeztet gazdagságot hajtó vezérigazgatóra, és sokkal inkább csapatát győzelemre vezető hadvezérré.” (Akárcsak Steve Jobs.)

„A lehetetlen küldetések iránti erőteljes vonzalma emelte a Szilícium-völgy istenei közé, ahol a többi vezérigazgató, például Page (Larry Page, a Google egyik alapítója – OP), félelemmel vegyes áhítattal beszél róla, az ígéretes vállalkozópalántáknak pedig minden vágya olyanná válni, mint Elon – ahogy a korábbi években Steve Jobsot igyekeztek utánozni.” „Egyszerre valósította meg az elmúlt évtizedek legnagyobb előrelépését az űr-, a jármű- és az energiaiparban egyaránt.”

Musk önmagáról: „Nem vagyok befektető. Szeretem megvalósítani azokat a technológiákat, amelyeket a jövő szempontjából fontosnak és valamilyen módon hasznosnak tartok.” Olvashatjuk viszont, hogy óriási összegeket, olykor mindenét, fektetett be a vállalkozásaiba, hogy sikerre vihesse azokat.

Dr. Osman Péter